

ОБОБЩАВАЩИ ИЗМЕРИТЕЛИ ЗА ОСНОВНИ ВИДОВЕ СТРУКТУРНИ РАЗЛИЧИЯ В ИКОНОМИЧЕСКИТЕ И СОЦИАЛНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Емил Христов*

РЕЗЮМЕ В статията се представят обобщаващи измерители за основните видове структурни различия в икономическите и социалните явления. Едновременно с това се отговаря на критиките на Н. Янкова срещу някои от тези измерители и тяхната интерпретация в нейната статия: "Сравнителен анализ на обобщаващи измерители за структурни изменения (различия)" (сп. "Статистика", 2001, кн. 2).

ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ
И ВИДОВЕ СТРУКТУРНИ
РАЗЛИЧИЯ (ИЗМЕНЕНИЕ)

В моя предишна статия "Измерители за обобщени структурни различия (промени)" в сп. "Статистика", 1999, бр. 2 е дадено определение на понятието "структура" чрез подредени относителни дялове p_i или със запис $P(p_1, p_2, \dots, p_n)^1$. Ограничителните условия са $p_i \geq 0$ и $\sum_{i=1}^n p_i = 1$ или

100%, където n е броят на относителните дялове. Този брой определя размерността на структурата като n -мерна според броя на значенията на структуроопределящия признак. Посоченото определение на понятието "структура" позволява тя да се разглежда в математически смисъл като нормиран вектор или съвкупност от наредени по точно определен начин неотрицателни числа - компоненти (относителни дялове). Разглеждането на една структура като нормиран вектор я поставя в съответно нормирано пространство с измерения, равни на броя на нейните компоненти. Като вектор структурата може да се представи с точка, която определя точно нейното местоположение в пространството. Векторът има дължина (модул) от началото на съответната координатна система, както и насоченост към други

* Д-р, ст. н. с., директор на Института по демография при Българската академия на науките; e-mail: christov@idemo.bas.bg.

¹ Възприемам символа p_i за относителен дял както в другите ми публикации. Също за аналогия с тях двете сравнявани структури се означават с P_1 и P_2 .